

הַלְבוֹת קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ פֶּרֶק יג

א. אִם תִּרְצֶה לִידַע מְקוֹם הַשָּׁמֶשׁ הָאֲמִתִּי בְּכָל יוֹם שְׁתִּרְצֶה, תוֹצִיא תַּחֲלָה מְקוֹמָהּ הָאֲמִצְעִי לְאוֹתוֹ הַיּוֹם עַל הַדֶּרֶךְ שְׁבָאֲרָנוּ; וְתוֹצִיא מְקוֹם גְּבֵה הַשָּׁמֶשׁ, וְתִגְרַע מְקוֹם גְּבֵה הַשָּׁמֶשׁ מִמְּקוֹם הַשָּׁמֶשׁ הָאֲמִצְעִי. וְהִנֵּשְׂאָר, הוּא הַנִּקְרָא מִסְּלוֹל הַשָּׁמֶשׁ.

ב. וְתִרְאֶה כַּמָּה מַעֲלוֹת הוּא מִסְּלוֹל הַשָּׁמֶשׁ אִם יִהְיֶה הַמִּסְּלוֹל פְּחוֹת מִמָּאָה וּשְׁמוֹנִים מַעֲלוֹת, תִּגְרַע מִנֵּת הַמִּסְּלוֹל מִמְּקוֹם הַשָּׁמֶשׁ הָאֲמִצְעִי; וְאִם יִהְיֶה הַמִּסְּלוֹל יוֹתֵר עַל מָאָה וּשְׁמוֹנִים מַעֲלוֹת עַד שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים, תוֹסִיף מִנֵּת הַמִּסְּלוֹל עַל מְקוֹם הַשָּׁמֶשׁ הָאֲמִצְעִי. וְמָה שִׁיְהִיָּה אַחֵר שְׁתוֹסִיף עָלָיו אוֹ תִּגְרַע מִמֶּנּוּ, הוּא הַמְּקוֹם הָאֲמִתִּי.

ג. וְדַע שְׂאֵם יִהְיֶה הַמִּסְּלוֹל מָאָה וּשְׁמוֹנִים בְּשׁוּוֹה, אוֹ שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים בְּשׁוּוֹה אֵין לוֹ מְנָה, אֲלֹא יִהְיֶה הַמְּקוֹם הָאֲמִצְעִי הוּא הַמְּקוֹם הָאֲמִתִּי.

ד. וְכַמָּה הִיא מִנֵּת הַמִּסְּלוֹל: אִם יִהְיֶה הַמִּסְּלוֹל עֶשֶׂר מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ עֶשְׂרִים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה עֶשְׂרִים מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ אַרְבָּעִים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה שְׁלוֹשִׁים מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ שְׁמוֹנֶה וְחֲמִשִּׁים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה אַרְבָּעִים מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וְחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה חֲמִשִּׁים מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וְתִשְׁעָה וְעֶשְׂרִים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה שִׁשִּׁים מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וְאַחַד וְאַרְבָּעִים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה שִׁבְעִים מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וְאַחַד וְחֲמִשִּׁים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה שְׁמוֹנִים מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וְשִׁבְעָה וְחֲמִשִּׁים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה תִּשְׁעִים מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וְתִשְׁעָה וְחֲמִשִּׁים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה מֵאוֹה מַעֲלוֹת, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וּשְׁמוֹנֶה וְחֲמִשִּׁים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה מָאָה וְעֶשֶׂר, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וּשְׁלוֹשָׁה וְחֲמִשִּׁים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה מָאָה וְעֶשְׂרִים, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וְחֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה מָאָה וְשָׁשִׁים, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וּשְׁלוֹשָׁה וְאַרְבָּעִים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה מָאָה וְשִׁשִּׁים, תִּהְיֶה מִנֵּתוֹ מַעֲלָה אַחַת וְשִׁבְעִים חֲלָקִים; וְאִם יִהְיֶה מָאָה וְשְׁמוֹנִים בְּשׁוּוֹה, אֵין לוֹ מְנָה כִּמוֹ שְׁבָאֲרָנוּ, אֲלֹא מְקוֹם הַשָּׁמֶשׁ הָאֲמִצְעִי, הוּא מְקוֹמָהּ הָאֲמִתִּי.

ה. הִיָּה הַמִּסְּלוֹל יוֹתֵר עַל מָאָה וּשְׁמוֹנִים מַעֲלוֹת תִּגְרַע אוֹתוֹ מִשְׁלוֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים מַעֲלוֹת, וְתִדַּע מִנֵּתוֹ. כִּיצַד: הִרִי שֶׁהִיָּה הַמִּסְּלוֹל מֵאֲתִים מַעֲלוֹת, תִּגְרַע אוֹתוֹ מִשְׁלוֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים, יִשְׂאָר מָאָה וְשָׁשִׁים מַעֲלוֹת; וְכִבֵּר הוֹדַעְנוּ שְׁמִנֵּת מָאָה וְשָׁשִׁים מַעֲלוֹת, שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים חֲלָקִים וְכֵן מִנֵּת הַמֵּאֲתִים, שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים חֲלָקִים.

ו. וְכֵן אִם הִיָּה הַמִּסְּלוֹל שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת מַעֲלוֹת תִּגְרַע אוֹתוֹ מִשְׁלוֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים, יִשְׂאָר שָׁשִׁים; וְכִבֵּר יִדַּעְתָּ שְׁמִנֵּת שָׁשִׁים מַעֲלוֹת, מַעֲלָה אַחַת וְאַחַד וְאַרְבָּעִים חֲלָקִים וְכֵן הִיא מִנֵּת הַשְּׁלוֹשׁ מֵאוֹת מַעֲלוֹת. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה, בְּכָל מִנְיָן וּמִנְיָן.

ז. הִרִי שֶׁהִיָּה הַמִּסְּלוֹל חֲמֵשׁ וְשָׁשִׁים מַעֲלוֹת וְכִבֵּר יִדַּעְנוּ שְׁמִנֵּת

הַשְּׁשִׁים, הִיא מַעֲלָה אַחַת וְאַחַד וְאַרְבָּעִים חֻלְקִים, וּמִנֹּת
הַשְּׁבָעִים, הִיא מַעֲלָה אַחַת וְאַחַד וְחֲמִשִּׁים חֻלְקִים; נִמְצָא בֵּין
שְׁתֵּי הַמִּנּוֹת עֲשָׂרָה חֻלְקִים, וּלְפִי חֲשָׁבוֹן הַמַּעֲלֹת יִהְיֶה לְכָל
מַעֲלָה חֵלֶק אֶחָד וַיִּהְיֶה מִנֹּת הַמַּסְלֹל שֶׁהוּא חֲמֵשׁ וְשִׁשִּׁים,
מַעֲלָה אַחַת וְשִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים חֻלְקִים.

ח. וְכֵן אֵלּוּ הֵיחָה הַמַּסְלֹל שֶׁבַע וְשִׁשִּׁים, הִיָּתָה מִנֹּתוֹ מַעֲלָה אַחַת
וְשִׁמוֹנָה וְאַרְבָּעִים חֻלְקִים. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה תַּעֲשֶׂה בְּכָל מַסְלֹל שֶׁיִּהְיֶה
בְּמִנְיָנוֹ אַחָדִים עִם הָעֲשָׂרוֹת, בֵּין בְּחֲשָׁבוֹן הַשְּׁמֵשׁ בֵּין בְּשֵׁאֵר
חֲשָׁבוֹנוֹת הָיִרַח.

ט. כִּיצַד: הָרִי שֶׁרָצִינוּ לִידַע מְקוֹם הַשְּׁמֵשׁ הָאֲמִתִּי בַתְּחִלָּת לֵיל
הַשָּׁבַת אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ תַּמוּז מִשָּׁנָה זֹאת תּוֹצִיא אֲמַצְע
הַשְּׁמֵשׁ תְּחִלָּה לַעֲת הַזֹּאת, וְסִימָנוּ ק"ה ל"ז כ"ה כִּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ;
וְתוֹצִיא מְקוֹם גְּבוֹה הַשְּׁמֵשׁ לַעֲת הַזֹּאת, יֵצֵא לָךְ סִימָנוּ כ"ו מ"ה
כ"ג. וְתִגְרַע מְקוֹם הַגְּבוֹה מִן הָאֲמַצְע, יֵצֵא לָךְ הַמַּסְלֹל שִׁמוֹנָה
עֲשָׂרָה מַעֲלֹת וּשְׁנַיִם וְחֲמִשִּׁים חֻלְקִים וּשְׁתֵּי שְׁנִיּוֹת סִימָנָם
י"ח נ"ב ב'. וְאַל תִּקְפִּיד בְּכָל מַסְלֹל עַל הַחֻלְקִים, אֲלֵא אִם
יִהְיוּ פָחוֹת מִשְׁלוּשִׁים אֶל תִּפְנֶה אֲלֵיהֶם; וְאִם הָיוּ שְׁלוּשִׁים אוֹ
יֹתֵר, תַּחֲשֹׁב אוֹתָם מַעֲלָה אַחַת, וְתוֹסִיף אוֹתָהּ עַל מִנְיֵן מַעֲלֹת
הַמַּסְלֹל. לְפִיכָךְ יִהְיֶה מַסְלֹל זֶה תִּשַּׁע עֲשָׂרָה מַעֲלֹת, וְתִהְיֶה
מִנֹּתוֹ עַל הַדֶּרֶךְ שֶׁבִּאֲרָנוּ שְׁמוֹנָה וְשְׁלוּשִׁים חֻלְקִים.

י. וּלְפִי שֶׁהַמַּסְלֹל הַזֶּה הִיָּה פָחוֹת מִמָּאָה וּשְׁמוֹנִים, תִּגְרַע הַמִּנָּה
שֶׁהִיא שְׁמוֹנָה וְשְׁלוּשִׁים חֻלְקִים מֵאֲמַצְע הַשְּׁמֵשׁ, יִשָּׂאֵר מָאָה
וְאַרְבַּע מַעֲלֹת וְתִשַּׁע וְחֲמִשִּׁים חֻלְקִים וְחֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שְׁנִיּוֹת
סִימָנָם ק"ד נ"ט כ"ה. וְנִמְצָא מְקוֹם הַשְּׁמֵשׁ הָאֲמִתִּי בַתְּחִלָּת
לֵיל זֶה, בְּמִזֵּל סֶרֶטָן בְּחֲמֵשׁ עֲשָׂרָה מַעֲלֹת בּוֹ, פָּחוֹת שְׁנִיּוֹת.
וְאַל תִּפְנֶה אֶל הַשְּׁנִיּוֹת כָּלָל, לֹא בְּמְקוֹם הַשְּׁמֵשׁ, וְלֹא בְּמְקוֹם
הָיִרַח, וְלֹא בְּשֵׁאֵר חֲשָׁבוֹנוֹת הָרְאִיָּה אֲלֵא חֶקֶר עַל הַחֻלְקִים
בְּלִבָּד; וְאִם יִהְיוּ הַשְּׁנִיּוֹת קְרוֹב לְשְׁלוּשִׁים, עֲשֵׂה אוֹתָם חֵלֶק
וְהוֹסִיפוּ עַל הַחֻלְקִים.

יא. וּמֵאַחֵר שֶׁתִּדַּע מְקוֹם הַשְּׁמֵשׁ בְּכָל עֵת שֶׁתִּרְצֶה, תִּדַּע יוֹם
הַתְּקוּפָה הָאֲמִתִּי כָּל תְּקוּפָה שֶׁתִּרְצֶה, בֵּין תְּקוּפוֹת הַבָּאוֹת אַחֵר
עִיקָר זֶה שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְחַלְנוּ, בֵּין תְּקוּפוֹת שֶׁעָבְרוּ מִשָּׁנִים קִדְמוֹנוֹת.